

Odden Borg Avis

April 2009 nr. 1/14. årgang

Generalforsamling lørdag den 25. april, kl. 13.00.

Velkommen til den årlige Generalforsamling på Herregården Odden.

Vi glæder os til at se Jer og til at få en hyggelig snak over en lækker skipperlapskovs, som vi traditionen tro serverer for Jer inden generalforsamlingen.

Mange gode hilsner og på gensyn
Bestyrelsen

Formanden fortæller:

Vinteren er jo en stille tid på Odde og i år sælig stille, da der er lukket for publikum. Der foretages nemlig en restaurering, som gerne skulle få resten af stedet til at tage sig lige så godt ud, som den del der allerede er sat i stand. Det er hallen især der står for tur og toiletrummet bliver forvandlet til et helt nyt udstillingsrum, så der bliver rigtig noget at tage i øjesyn til generalforsamlingen, hvor mange forhåbentlig vil benytte lejligheden.

Og så er det jubilæumsår i år. 40 år er det siden udstillingen blev åbnet første gang og 20 år siden den blev flyttet til Odde. Mange spændende ting vil sikkert ske i den forbindelse, så der vil blive rig mulighed for at give en hjælpende hånd for de som skulle have lyst. Vel mødt.

Lisbet Jensen.

Udgiver af Odde Borg Avis:

Fæstebonde under Herregården Odde
Redaktion: Gerda Rump Christensen
Tlf. 39 62 04 17, gerdarump@mail.dk

Indhold:

Årets fæstebonde	3
Generalforsamling	3
Oddens restaurering, Estrid Mark....	4
Om Nordal Brun, Troels Andersen ...	6
Besøg i J. F. Willumsens Museum i Frederikssund	10

Herregården Odde, Oddevej 31
Tlf. 98 97 52 02
museum@jfwillumsenodden.dk
www.jfwillumsenodden.dk

Tryk:

Vestergaards Bogtrykkeri

Bestyrelsen 2009

Lisbet Nørgaard Jensen, formand
Grandskovvej 19
9760 Vrå
98 98 64 07
liste2000@mail.dk

Jan Balling, kasserer
Mørkhøjvej 334 F 1
2730 Herlev
48 41 13 66
jananker@youmail.dk

Eivy Balling, sekretær
Gl. Kongevej 128 A 4.tv.
1850 Frederiksberg C
33 24 61 81
eivyballing@gmail.com

Hasse M. Clausen
Holmevænget 3
4684 Holmegård
55 56 21 44
hassem@mail.dk

Gerda Rump Christensen, redaktør
A. N. Hansens Allé 12
2900 Hellerup
39 62 04 17
gerdarump@mail.dk

Susanne Sander
Gyldenrisvej 9
9800 Hjørring
98 92 96 06,
Susanne.sander@hjoerring.dk

Ruth Lønskov
Ved Volden 11 5.th.
1425 København K
32 57 00 15
ruth.loenskov@mail.dk

Suppleanter

Søren Risager
Lundholmvej 3, Astrup
9800 Hjørring
98 96 51 56
soeren.risager@mail.dk

Agnes Pilgaard (orlov)
agnes.pilgaard@mail.dk

Årets fæstebonde 2008

Foreningens konkurrence om at hverve nye fæstebønder fortsætter i 2009 og hvervebrochure kan rekvireres hos foreningens sekretariat. Årets fæstebonde 2008 er fundet og det blev Morten V. Petersen, 6893 Hemmet.

Bestyrelsen ønsker Morten V. Petersen hjertelig tillykke med den fornemme titel og den tilhørende præmie på 2 flasker rødvin, en plakat i ramme samt et "årets fæstebonde" diplom. Også en stor tak til Anette Hornauer,

Gerda Rump Christensen, Grete Eggert Hansen, Ruth Lønskov og Jan Anker Balling der alle har bidraget med nye fæstebønder i 2008.

Morten V.
Petersen.

Generalforsamlingen 2009

Ved generalforsamlingen i år er der 2 vigtige punkter på dagsordenen:

1. Vedtægtsændringer
2. Forslag om forhøjelse af fæstebondebidrag

Ad 1. Bestyrelsens forslag til vedtægtsændringer kan du finde på hjemmesiden www.jfwillumsen-odden.dk / Fæstebondeforeningen under Bestyrelsens opslag eller kan rekvireres hos sekretariatet, tlf. 48 41 13 66. De væsentligste ændringer er de nye skatteregler for gavebidrag samt bestyrelsens størrelse.

Ad 2. Ved sidste års generalforsamling blev der fremsat forslag om kontingentforhøjelse og generalforsamlingen vedtog en forhøjelse fra kr. 200,- til 250,- i 2009 og evt. en fremtidig regulering ud fra den offentlige pristalsregulering.

I det efterfølgende referat i Odden Borg Avis september 2008 fremgik det, at kontingentforhøjelsen træder i kraft i 2010, hvilket har fået bestyrelsen til at indstille til generalforsamlingen at ændre beslutningen om kontingentforhøjelsen til en ny skriftlig afstemning om fæstebondebidrag på kr. 225,- i 2010. Stemmeseddel er vedlagt denne udgave af Odden Borg Avis.

ODDENS RESTAURERING FORTSÆTTER

I skrivende stund er restaureringen af Odden stadig i fuld gang. Gulvet er taget op i hele hallen og nye lange og brede gulvplanke erstatter de gamle. Maleren, VVS-manden og elektrikerer arbejder om kap. Hoveddøren er taget ned og bliver restaureret på værksted sammen med de gamle vinduesrammer fra 1700-tallet.

Alligevel vover vi at tro på, at vi kan genåbne Odden for publikum lørdag den 4. april, i hvert fald med en stor del af samlingen genophængt.

Fæstebondeforeningens gave til samlingen er i arbejde. Willumsens statue af den norske digter og biskop Nordal Brun, der i det 18. og 19. århundrede kæmpede for Norges selvstændighed, er ved at blive samlet af konservator Jørgen Bau. Den næsten 3,5 m høje gipsmodel har i mange år henligget i 18 dele i kælderen på Odden, hvortil den kom fra Christiansborgs loft. Statuen blev modelleret af Willumsen til

opstilling ved Marmorkirken i København i 1947 og støbt i bronze året efter. Nu, godt tres år efter, kan man atter se dette monumentale alderdomsværk af Willumsen, skabt da han var 84 år gammel!

I det tidligere toilet på første sal, der nu har fået navnet gavlværelset, er den ene af de to oprindelige vinduesnicher mod nord blevet afdækket og siddepladserne under det andet vindue er genskabt. Terrassogulvet fra badeværelset og det falske loft er fjernet. Rummet har oprindeligt sammen med Lærerindens værelse udgjort én stor sal, med en kamin imellem de to vinduer i nordfacaden.

I Sommerstuen er de falske lofts-bjælker blevet fjernet og den store roset i midten af loftet er blevet genskabt af Jørgen Bau. Mindre synligt for de besøgende, men meget vigtigt er det, at der foretages en grundig brandsikring af kælderen.

Restaureringen vil fortsætte udvendigt frem til sommeren, hvor den østlige facade bliver renoveret, kældernedgangen restaureret og brolægningen forhåbentlig rettet op på de værste steder.

Når hele restaureringsprocessen er færdig, vil vi efter sommerferien kunne invitere til en markering af afslutningen, og af samlingens tyveårige eksistens på Odde og de fyrré år, der er gået siden samlingen blev indviet i Ribe.

Inden da håber vi at se mange fæstebønder og besøgende i påskedagene og henover sommeren.

Sidste gang berettede Borgavisen om fundet af en kalkmaleridekoration i Salen fra 1500-tallets første halvdel.

Nu er dekorationen blevet færdigrestaureret af konservator Kurt Nedergaard og hans italienske assistent. Det er en let rankedekoration i sort streg med et par røde svage partier. Men måske har den en gang haft mere farve. Under gulvet i tyendegangen fandt håndværkerne nemlig en gammel munkesten, hvorpå der er en rest af en lignende dekoration, men her er der fyldt ud med grønt mellem de sorte streger. Samme sted lå i øvrigt også et fragment af en glaseret væg- eller gulvflise, der kan stamme fra samme periode.

*Med hilsen fra bestyrelsen
og Kirsten Petersen*

Om Nordal Brun – Willu

Sidst i 1941 fik Willumsen i Nice gennem billedhuggeren Viggo Jarl bestilling på et monument for den norske biskop Nordal Brun. Det var en velkommen bestilling, der kunne aflede Willumsens opmærksomhed fra den vanskelige situation, som han befandt sig i, med mangel på alt på grænsen til sult og uvished om krigens udfald. Statuen skulle opstilles ved Frederikskirken (Marmorkirken) i København. Rundt om kirken står en række statuer af fremtrædende danske gejstlige gennem tiderne. Viggo Jarl havde selv siden 1910 udført hele fem af statuerne, men inddrog nu andre i opgaven. Samtidig med bestillingen til Willumsen blev Johannes Bjerg bedt om at skabe et monument for Biskop Mynster.

Nordal Brun var født i 1745 og døde i 1816. Han kom til Danmark i 1767 og fik en teologisk embedseksamen i Sorø. I 1771 var han for anden gang i København, hvor han blev optaget i det såkaldte "Norske Selskab", hvis mest berømte skikkelse er Johan Herman Wessel. Brun skrev en tragedie i fransk stil, "Zarine", som Wessel parodierede i "Kærlighed uden strømper". Under

opholdet i København skrev Brun en oprørske nationalsang: "For Norge, Kæmpers Fødeland". Han var imod både Struenses tyskeprægede regimente og det danske herredømme over Norge. Det sidste kunne man tillige spore i hans sørgespil "Einar Thamber-skælver", der på grund af stykkets udfald mod Danmark ikke kunne opføres.

I 1772 vendte Brun hjem og blev to år senere præst i Bergen. Her steg han langsomt i de kirkelige grader og udnævntes omsider, i 1804, til biskop. Bruns stærke patriotiske følelser fik fornyet til udtryk, da Norge i 1814 en kort tid så ud til at kunne blive en selvstændig nation, men hans drøm gik ikke i opfyldelse.

Først efter krigen kunne Willumsen komme til at realisere monumentet i fuld størrelse. Det skete i København i sommeren 1947, hvor hans gamle samling og egne værker var udstillet, og polemikken om det foreslåede museum rasede. Han lånte billedhuggeren Einar Utzon-Franks atelier på Kunstakademiet og byggede her den næsten 3,50 meter høje skulptur op direkte i gips. Inderst

Rasmussens alderdomsværk

er der et skelet af hønsenet. Det blev dernæst beklædt med hesian, dyppet i gips. Oven på igen blev de svære foldekast så modelleret. Som afslutning ridsede Willumsen mange tynde streger i overfladen på præstekjolen, vel sagtens for at fremkalde virkningen af kjolens klæde. Hovedet blev modelleret i ler og støbt i en gipsform.

Ved bronzestøbningen, der foregik hos bronzestøber Rasmussen i København, blev gipsmodellen savet i stykker. Den kom til at bestå af i alt atten store og små dele, de større skåret til med indvendige false, så bronzestykker-

ne efter støbningen kunne føjes sammen.

I gipsmodellens indre fandt vi et eksemplar af Berlingske Tidende fra 9. december 1948. Det stammer sikkert fra arbejdet med bronzeeksemplaret. Skulpturen blev opstillet foran Marmorkirken i 1949.

Da bronzestøber Rasmussens værksted i 1950'erne ophørte, blev adskillige originalmodeller, deriblandt Nordal Bruns, bragt til Christiansborg Slots loft, hvor Billedhuggersamfundet under krigen havde fået lov at opbevare nogle skulpturer.

Her henlås skulpturdelene, til man på grund af asbestfare sidst i 1980'erne skulle rydde loftet. Da museet i Frederikssund ikke ønskede at modtage skulpturen, blev den tilbudt til Victor Petersen, der straks slog til. Men han måtte konstatere, at der på Odden næppe var plads til at samle den, og at det i det hele taget var usikkert, om de mange dele atter kunne føjes sammen.

Nu, tres år senere, genopstår gips-skulpturen imidlertid på Odden, med støtte fra Fæstebondeforeningen. Konservator Jørgen Bau, der i 1990'erne varetog restaureringen af afstøbningssamlingen på Statens Museum for Kunst, står for genopførelsen. De tunge, uhandlelige dele af modellen, hvoraf de to største vejer omkring 80 kg hver, blev af erfarne flyttefolk fra Th. Pedersen i Hjørring, bakset op fra kælderen til første sal og placeret i rummet med skitser og forarbejder til Willumsens andet monumentale alderdomsværk, den store Kristusstatue (1947-1951). Ved hjælp af en talje blev den øverste del af kroppen hævet op og anbragt på underkroppen, der hviler på to store støvler. Hovedet, armene og dele af præstekjolen blev monteret fra et stillads. Helt

manglede imidlertid den højre skulder, men med udgangspunkt i fotografier af bronzeeksemplaret og den tydelige markering af overarmens kontur i gipsen lod den sig rekonstruere.

Nordal Brun holder i den ene hånd en alterkalk, i den anden et ark, hvorpå Willumsen har valgt at sætte begyndelseslinien fra en af Bruns salmer i den danske salmebog: "Aand over Aander, kom ned fra det høje." Mon ikke både Brun og Willumsen har tænkt på og påkaldt den kunstneriske inspiration? Nordal Bruns markant modellerede ansigt kan ikke ses, hverken på Odden eller ved kirken, hvor statuen står på en høj sokkel. Hovedet er nemlig kastet bagover, blikket vendt mod himlen. Willumsen tog udgangspunkt i et stik, der viser Brun i profil som ældre, og hvori man genfinder parykkens mønster af krøller. Men han skabte Bruns træk om, gjorde ham betydeligt yngre, og skabte derved sin egen fortolkning af denne store norske personlighed.

På Odden kan man, når samlingen genåbner til april, opleve skulpturen på nært hold. Så tæt på som Willumsen var, da han skabte den.

På modstående side ses den næsten 3,50 m høje gipsskulptur under de sidste restaureringsarbejder og under samlingen af de enkelte skulpturdele. Højre arm med kalken mangler endnu.

Af Gerda Rump Christensen

Besøg på Willumsen Museet i Frederikssund

Fæstebondebestyrelsen og Fondsbestyrelsen var på et dejligt besøg på J. F. Willumsen Museet i Frederikssund den 21. marts. Vi havde fået lov til at tage vores egen mad

med og spise den i museets kantine. Morten skar kagen ud til kaffen, vi så Nordal Brun-forarbejder, Pegasus, dukkehus-model af udstillings-sal til ophængnings selvstudier.

Aase Bak fra Fondsbestyrelsen havde påtaget sig hvervet som rundviser i samlingen. Vi fik en meget kyndig gennemgang af Willumsens mange faser i sit kunstnerliv. Willumsen er blevet kaldt symbolist og vitalist. Han ar-

bejdede meget grundigt, ja nærmest sled, lavede mange udkast og forarbejder til sine færdige værker. Willumsen var i sin brug af billedfladen og sit farvevalg meget eksperimenterende og på mange måder forud for sin samtid.

Marmorkirken set fra Store Kongensgade

*J.F. Willumsen bronze-
monument af Nordal
Brun på kirkens syd-
side.*

